

<p>OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SKMA —1979— SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY</p>	<p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY</p> <p>АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
<p>Химиялық пәндер кафедрасы</p>		<p>044-52/11</p>
<p>Тәжірибелік сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар</p>		<p>32 беттің 1беті</p>

Аналитикалық химия пәнінен тәжірибелік сабактарына арналған әдістемелік ұсыныстар

Пән: Аналитикалық химия

Пән коды: АН 2201

БББ: 6B10106-Фармация

Оқу сасаттарының/кредиттердің көлемі: - 180/ 6 кредит

Курс: 2   **Семестр:** 4

Тәжірибелік -зертханалық сабактар: 45 сағат

<p>OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>	<p>Химиялық пәндер кафедрасы Тәжірибелік сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар</p>
		<p>044-52/11 32 беттің 2беті</p>

Тәжірибелік сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар «Аналитикалық химия» пәнінің жұмыс оқу бағдарламасына (силлабусқа) сәйкес өзірленген және кафедра мәжілісінде талқыланды.

Кафедра менгерушісі, х.ғ.к., проф.м.а Дәуренбеков Қ.Н.

Хаттама №12 «03» 06 2024ж.

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA <small>—1979—</small> SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Химиялық пәндер кафедрасы	044-52/11
Тәжірибелік сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 3беті

№1 сабак

1. Тақырыбы: Химиялық лабораторияда жұмыс жасау ережелері мен қауіпсіздік. Катиондар. Аниондар. Катиондар мен аниондардың жіктелуі. Сапалық реакциялары. Бастапқы білім деңгейі.

2. Мақсаты: Студенттер катиондардың жіктеу түрлерін және сапалық реакцияларын білуі қажет. Әрбір жіктеудегі катиондардың топтық реагенттерімен және түзілетін қосылыстарымен реакциясын жаза білуі тиіс.

3. Оқыту міндеттері: Студенттерге катиондардың жіктеу түрлерін сульфидтік және аммиакты-фосфатты жіктеу бойынша, талдау схемаларын және сапалық реакцияларын жаза білуді үйрету.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Катиондардың Д.И. Менделеев кестесіндегі орны.
2. Катиондардың қышқылдық - негіздік жіктеуі.
3. Катиондардың аммиакты - фосфатты жіктеуі.
4. Катиондардың құқіртті - сутекті (сульфидтік) жіктеуі.
5. Қышқылдық - негіздік жіктеу бойынша катиондардың талдау схемасы.
6. Аммиакты - фосфатты жіктеу бойынша катиондардың талдау схемасы.
7. Сульфидтік жіктеу бойынша катиондардың талдау схемасы.
8. Аммиакты - фосфатты жіктеудің катиондардың басқа жіктеу түрлерінен айырмашылығы.
9. Әрбір топтың топтық реагенттері мен реакция өнімдері.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізудің негізгі формалары /әдістері/ технологиялары: Кіші топтарда жұмыс. Есептер шығару

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауга арналған бақылау түрлері: Ауызша сұрау, тестілеу

7. Әдебиет:

Негізгі:

1. Аналитикалық химия : оқу құралы / Қ. Н. Дәуренбеков, Л. А. Дильдабекова, Ж. Қ. Рысымбетова. - Алматы : ЭСПИ, 2023. - 268 бет. с
2. Чекотаева К.А. Аналитикалық химия: оқу құралы.- Қарағанды: Ақнұр,2014.
3. Патсаев, Ә. Қ. Аналитикалық химия пәннің лабораториялық сабактарына арналған оқу - әдістемелік құралы: оқу-әдістемелік құрал /. - Алматы : Эверо, 2015. - 212 бет.

Қосымша:

1. Шекеева К.Қ. Аналит. химия –оқу құралы. –Алматы: Эверо, 2014.
2. Кудреева, Лейла Қадірсізқызы. Сапалық талдаудың теориялық негіздері : [Мәтін] : оқу құралы / Л. К. Кудреева, Ә. Қ. Тоқтабаева ; әл-Фараби атын. ҚазҰУ. - Алматы : Қазақ ун-ті, 2017. - 197, [1] б. - URL: <http://elib.kaznu.kz/book/3984>.

Электрондық ресурс:

1. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Качественный анализ. Титриметрия [Электронный ресурс]: учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (39,9Мб). - М. :ГЭОТАР - Медиа, 2017.
2. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Аналитика - 1. Общие теоретические основы. Качественный анализ [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (44,3Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017
3. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Аналитика - 2. Количественный анализ. Физико-химические (инструментальные) методы анализа [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (43,1Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.

8. Бақылау:

1. Катиондардың I-ші аналитикалық тобының топтық реагенті:

  - A) топтық реагенті жоқ
  - B) құқірт қышқылы

<p>OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
Химиялық пәндер кафедрасы	044-52/11
Тәжірибелік сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 4беті

С) аммиак ерітіндісі

Д) натрий гидроксиді

Е) тұз қышқылы

2. Бірінші аналитикалық топ катиондарының электрондық конфигурациясы:

А) d – элементтер

В) s² – элементтер

С) p – элементтер

Д) f – элементтер

Е) s¹ – элементтер

3. Натрий ионы жалынды ... түске бояйды.

А) жасыл

Б) таңқурай түске

С) сары

Д) қызыл

Е) көк

4. Несслер реактивін құрайтын қоспа:

А) KOH

В) Zn(NO₃)₂ + AsH

С) Na₂HPO₄ + NH₃

Д) K₂[HgI₄]

Е) HCl

5. NH₄⁺ катионына келесі ерітінді арнайы реакция болып табылады:

А) HCl

В) H₂SO₄

С) NaOH немесе KOH қыздырған кезде

Д) K₄[Fe(CN)₆]

Е) FeCl₃

6. II-ші аналитикалық топ катиондарының электрондық конфигурациясы:

А) d – элементтер

Б) s² – элементтері

С) s¹ – элементтер

Д) p – элементтер

Е) р және d – элементтері

7. Сынап(I), сынап(II) қосылыстары ... болады.

А) суда ериді

Б) улы емес

С) улы

Д) бейтарап

Е) газ тәрізді

8. II-ші аналитикалық топ катиондарына ... жатады:

А) As³⁺, As⁵⁺, Sn²⁺, Sn⁴⁺, Al³⁺, Zn²⁺, Cr³⁺

Б) Cu²⁺, Cd²⁺, Co²⁺, Ni²⁺, Hg²⁺

С) Ag⁺, Pb²⁺, Hg₂²⁺

Д) Fe²⁺, Fe³⁺, Mn²⁺, Bi³⁺

Е) Li⁺, Na⁺, K⁺, NH₄⁺

9. III-ші аналитикалық топ катиондарының электрондық конфигурациясы:

А) p – элементтер

Б) s² – элементтер

<p>OÝTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
Химиялық пәндер кафедрасы	044-52/11
Тәжірибелік сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 5беті

- C) р және d – элементтер
 Д) f – элементтер
 Е) d – элементтер

№ 2 Сабак

1. Тақырыбы: I-ші, II-ші және III-ші аналитикалық топ катиондарының сапалық реакциялары.

2. Мақсаты: Студенттер I-ші, II-ші және III-ші аналитикалық топ катиондарының қасиеттері жөніндегі теорилық білімдерін негізге ала отырып және жартылай микро талдау әдістерін қолдану арқылы осы топ катиондарына талдау жасауды орындаі білуі қажет.

3. Оқыту міндеттері: Сапалық анализдің химиялық әдістерінде анықталатын компонентті (атомдар, иондар, молекулалар) өзіне тән қасиеті бар тиісті қосылыстарға өткізеді: тұнбаға тұсу, түсінік өзгеруі, газдың бөлініп шығуы, кристалдардың түзілуі және т.с.с. бұл дәл осы компоненттің барлығын бір мәнділікпен анықтауға мүмкіндік береді.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Катиондардың I, II, III топтарының химия-аналитикалық қасиеттері.
2. Топтық реагенттер олардың катиондарды анықтау кезіндегі маңызы.
3. Ерігіштік көбейтіндісі және тұнбаның еруіне әсер ететін факторлар.

4. Катиондардың I, II, III аналитикалық топтарының сапалық реакцияларын орындау.

5. Катиондардың III тобының қыын еритін сульфаттарын карбонаттарға қалай айналдырамыз ?

6. Катиондардың I, II, III топтарының тән реакциялары.

5. Пәннің соңғы OH қол жеткізуіндегі негізгі формалары /әдістері/ технологиялары: Кіші топтарда жұмыс, есеп шығару, зертх.жұмыс

6. Пәнді оқытудың соңғы иәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: Ауызша сұрау, тестілеу

7. Әдебиет:

Негізгі:

1. Аналитикалық химия : оқу құралы / Қ. Н. Дәуренбеков, Л. А. Дильдабекова, Ж. Қ. Рысымбетова. - Алматы : ЭСПИ, 2023. - 268 бет. с
2. Чекотаева К.А. Аналитикалық химия: оқу құралы.- Қарағанды: Ақнұр,2014.
3. Патсаев, Ә. Қ. Аналитикалық химия пәнінің лабораториялық сабактарына арналған оқу - әдістемелік құралы: оқу-әдістемелік құрал /. - Алматы : Эверо, 2015. - 212 бет.

Қосымша:

1. Шекеева К.Қ. Аналит. химия –оқу құралы. –Алматы: Эверо, 2014.
2. Кудреева, Лейла Қадірсізқызы. Сапалық талдаудың теориялық негіздері : [Мәтін] : оқу құралы / Л. К. Кудреева, Ә. Қ. Тоқтабаева ; әл-Фараби атын. ҚазҰУ. - Алматы : Қазақ ун-ті, 2017. - 197, [1] б. - URL: <http://elib.kaznu.kz/book/3984>.

Электрондық ресурс:

1. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Качественный анализ. Титриметрия [Электронный ресурс]: учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (39,9Мб). - М. :ГЭОТАР - Медиа, 2017.
2. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Аналитика - 1. Общие теоретические основы. Качественный анализ [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (44,3Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017
3. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Аналитика - 2. Количественный анализ. Физико-химические (инструментальные) методы анализа [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (43,1Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.

8. Бақылау:

1. Бірінші топ катиондары қатысында натрий ионын қандай реактивпен анықтауға болады:
  - A) аммоний гидрофосфаты
  - B) цинкуринил ацетаты

<p>OÝNTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
Химиялық пәндер кафедрасы	044-52/11
Тәжірибелік сабактарга арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің ббеті

- C) тұз қышқылы
D) сутегі асқын totығы
E) гексацианоферрат.
2. Натрий ионы үшін берілген реакциялардың қайсысы өзіндік болады:
- A) $2\text{NaHCO}_3 + \text{H}_2\text{SO}_4 = \text{Na}_2\text{SO}_4 + 2\text{H}_2\text{O} + 2\text{CO}_2$
B) $2\text{NaCl} + 2\text{H}_2\text{SO}_4 = \text{Na}_2\text{SO}_4 + 2\text{HCl}$
C) $\text{Na}^+ + [\text{Sb}(\text{OH})_6]^- = \text{Na}[\text{Sb}(\text{OH})_6]$
D) $\text{Na}_2\text{S} + \text{HOH} = \text{NaHS} + \text{NaOH}$
3. Калиймен натрийдің кобальтонитриті тұнба береді. Тұнбаның түсі:
- A) қоңыр
B) ақ
C) қара
D) сары
E) қызыл
4. Аммоний ионын басқа иондар қатысында анықтау:
- A) $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4 = 2\text{NH}_3 + \text{H}_2\text{SO}_4$
B) $2\text{NH}_4\text{OH} + \text{H}_2\text{SO}_4 = (\text{NH}_4)_2\text{SO}_4 + 2\text{H}_2\text{O}$
C) $(\text{NH}_4)_2\text{CO}_3 = 2\text{NH}_3 + \text{H}_2\text{O} + \text{CO}_2$
D) $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4 + 2\text{NaOH} = \text{Na}_2\text{SO}_4 + 2\text{NH}_3 + 2\text{H}_2\text{O}$
E) $\text{NH}_4\text{Cl} + \text{NaOH} = \text{NH}_3 + \text{NaCl} + \text{H}_2\text{O}$
5. Аммоний ионын ыдыратқанда бөлінетін аммиакты немен анықтайды:
- A) $\text{Hg}_2(\text{NO}_3)_2$
B) H_2SO_4
C) цвет
D) HCl
E) NaOH
6. Несслер реагентінің құрамы:
- A) $\text{Zn}(\text{NO}_3)_2 + \text{AsH}$
B) $\text{K}_2[\text{HgI}_4] + \text{KOH}$
C) $\text{Na}_2\text{HPO}_4 + \text{NH}_3$
D) NaOH
E) HCl
7. Кальций тұзы жалынға ... тұс береді
- A) жасыл
B) сары
C) кірпіш – қызыл
D) күлгін
E) кек

№ 3 Сабак

1. Тақырыбы: I-III аналитикалық катиондар тобының қоспасын талдау.

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Химиялық пәндер кафедрасы	044-52/11
Тәжірибелік сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 7беті

2. Мақсаты: Студенттер I-ші, II-ші және III-ші аналитикалық топ катиондарының қоспасын бөлу жөніндегі теорилық білімдерін негізге ала отырып және жартылай микро талдау әдістерін қолдану арқылы осы топ катиондарына талдау жасауды орындаі білуі қажет.

3. Оқыту міндеттері: Сапалық анализдің негізгі міндеті – зерттелетін материалдың құрамындағы атомдар, иондар, молекулаларды анықтау. Заттарды химиялық реакциялардың көмегімен анықтайды.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Катиондардың I, II, III топтарының химия-аналитикалық қасиеттері.
2. Топтық реагенттер олардың катиондарды анықтау кезіндегі маңызы.
3. Ерігіштік көбейтіндісі және тұнбаның еруіне әсер ететін факторлар.

4. Катиондардың I, II, III аналитикалық топтарының сапалық реакцияларын орындау.

5. Катиондардың III тобының қын еритін сульфаттарын карбонаттарға қалай айналдырамыз ?

6. Катиондардың I, II, III топтарының тән реакциялары.

5. Пәннің соңғы OH қол жеткізуіндегі формалары /әдістері/ технологиялары:

Кіші топтарда жұмыс, есеп шығару, зертх.жұмыс

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: Ауызша сұрау, тестілеу

7. Әдебиет:

Негізгі:

1. Аналитикалық химия : оқу құралы / Қ. Н. Дәуренбеков, Л. А. Дильдабекова, Ж. Қ. Рысымбетова. - Алматы : ЭСПИ, 2023. - 268 бет. с
2. Чекотаева К.А. Аналитикалық химия: оқу құралы.- Қарағанды: Ақнұр,2014.
3. Патсаев, Ә. Қ. Аналитикалық химия пәннің лабораториялық сабактарына арналған оқу - әдістемелік құралы: оқу-әдістемелік құрал /. - Алматы : Эверо, 2015. - 212 бет.

Қосымша:

1. Шекеева К.Қ. Аналит. химия –оқу құралы. –Алматы: Эверо, 2014.
2. Кудреева, Лейла Қадірсізқызы. Сапалық талдаудың теориялық негіздері : [Мәтін] : оқу құралы / Л. К. Кудреева, Ә. Қ. Тоқтабаева ; әл-Фараби атын. ҚазҰУ. - Алматы : Қазақ ун-ті, 2017. - 197, [1] б. - URL: <http://elib.kaznu.kz/book/3984>.

Электрондық ресурс:

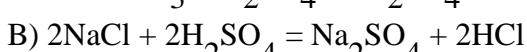
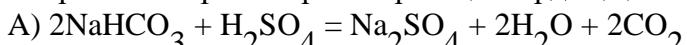
1. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Качественный анализ. Титриметрия [Электронный ресурс]: учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (39,9Мб). - М. :ГЭОТАР - Медиа, 2017.
2. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Аналитика - 1. Общие теоретические основы. Качественный анализ [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (44,3Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017
3. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Аналитика - 2. Количественный анализ. Физико-химические (инструментальные) методы анализа [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (43,1Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.

8. Бақылау:

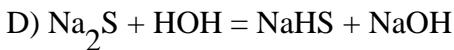
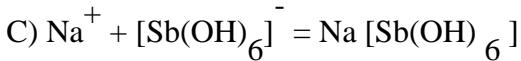
1. Бірінші топ катиондары қатысында натрий ионын қандай реактивпен анықтауға болады:

- A) аммоний гидрофосфаты
- B) цинкуринил ацетаты
- C) тұз қышқылы
- D) сутегі асқын тотығы
- E) гексацианоферрат.

2. Натрий ионы үшін берілген реакциялардың қайсысы өзіндік болады:

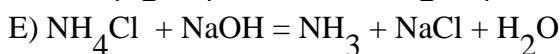
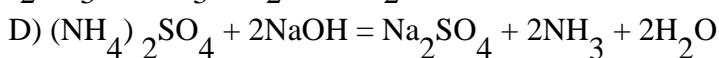
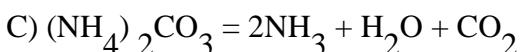
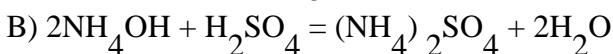
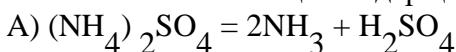
<p>ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SKMA —1979— SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY</p>	<p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY</p> <p>АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
<p>Химиялық пәндер кафедрасы</p>	<p>044-52/11</p>	
<p>Тәжірибелік сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар</p>	<p>32 беттін 8беті</p>	

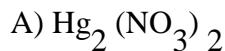
3. Калиймен натрийдің кобальтонитриті тұнба береді. Тұнбаның түсі:

- A) қоңыр
- B) ақ
- C) қара
- D) сары
- E) қызыл

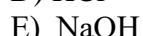
4. Аммоний ионын басқа иондар қатысында анықтау:

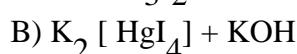
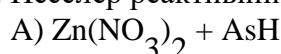
5. Аммоний ионын ыдыратқанда бөлінетін аммиакты немен анықтайды:

C) цвет

6. Несслер реактивінің құрамы:

D) сірке қышқылында

№ 4 Сабак

1. Тақырыбы: IV, V, VI аналитикалық топ катиондарының сапалық реакциялары

2. Мақсаты: Студенттер IV, V, VI аналитикалық топ катиондарының қасиеттері жөніндегі теорилық білімдерін негізге ала отырып және жартылай микро талдау әдістерін қолдану арқылы осы топ катиондарына талдау жасауды орындаі білуі қажет. Al^{+3} , Sn^{+2} , Sn^{+4} , Cr^{+3} , Zn^{+2} , As^{+3} , As^{+5} , Mg^{+2} , Mn^{+2} , Fe^{+2} , Fe^{+3} , Bi^{+3} , Sb(III) , Sb(V) , Cu^{+2} , Cd^{+2} , Co^{+2} , Ni^{+2} , Hg^{+2} .

3. Оқыту міндеттері: Тақырып бойынша теориялық білімдер мен тәжірибелік дағдылар химикотоксикологиялық зерттеулер барысында IV, V, VI аналитикалық топтардың катиондарын сапалық және топтық реакциялар жасау үшін және оларды қоспалар мен биологиялық материалдарда анықтау үшін қажет.

4. Тақырыптың негізгі сұраптары:

- IV, V, VI аналитикалық топтар құрамына енетін катиондарды атаңыз олардың топтық реагентпен реакцияларын жазыңыз.
- IV, V, VI аналитикалық топтар катиондарының қайсысы гидролизге ұшырайды.
- Катиондары V топ құрасына енетұғын қандай химиялық элементтердің тотығу дәрежесі айнымалы болып келеді.

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Химиялық пәндер кафедрасы	044-52/11
Тәжірибелік сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 9беті

4. Катиондары VI аналитикалық топ құрамына енетұғын қандай химиялық элементтердің тотығу дәрежесі айнымалы болады.

5. IV, V, VI аналитикалық топтар катиондарының қандай гидролизге ұшырайды.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізудің негізгі формалары /әдістері/ технологиялары:

Кіші топтарда жұмыс. Есеп шығару, зертх.жұмыс

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: Ауызша сұрау, тестілеу

7. Әдебиет:

Негізгі:

1. Аналитикалық химия : оқу құралы / К. Н. Дәуренбеков, Л. А. Дильтабекова, Ж. Қ. Рысымбетова. - Алматы : ЭСПИ, 2023. - 268 бет. с

2. Чекотаева К.А. Аналитикалық химия: оқу құралы.- Қарағанды: Ақнұр,2014.

3. Патсаев, Ә. К. Аналитикалық химия пәнінің лабораториялық сабактарына арналған оқу - әдістемелік құралы: оқу-әдістемелік құрал /. - Алматы : Эверо, 2015. - 212 бет.

Қосымша:

- Шекеева К.Қ. Аналит. химия –оқу құралы. –Алматы: Эверо, 2014.
- Кудреева, Лейла Қадірсізқызы. Сапалық талдаудың теориялық негіздері : [Мәтін] : оқу құралы / Л. К. Кудреева, Ә. К. Тоқтабаева ; әл-Фараби атын. ҚазҰУ. - Алматы : Қазақ ун-ті, 2017. - 197, [1] б. - URL: <http://elib.kaznu.kz/book/3984>.

Электрондық ресурс:

1. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Качественный анализ. Титриметрия [Электронный ресурс]: учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (39,9Мб). - М. :ГЭОТАР - Медиа, 2017.

2. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Аналитика - 1. Общие теоретические основы. Качественный анализ [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (44,3Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017

3. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Аналитика - 2. Количественный анализ. Физико-химические (инструментальные) методы анализа [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (43,1Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.

8. Бақылау:

1. Магний ионың анықтайтын реагент:

A) 8 – оксихинолин + NH₃ + NH₄Cl

B) H₂SO₄

C) Na – родизонат

Д) Na₂CrO₇ + AcNa

2. Магний ионын анықтайтын реагент:

A) магнезон – 1

B) K₂CO₃

C) (NH₄)₂S

Д) Na₂SO₄

3. Магний ионын анықтайтын сапалық реакция:

A) MgCl₂ + (NH₄)₂C₂O₄ = MgC₂O₄ + 2NH₄Cl

B) MgCl₂ + Na₂CO₃ = MgCO₃ + 2NaCl

C) MgCl₂ + H₂SO₄ = MgSO₄ + 2HCl

Д) MgCl₂ + K₂CrO₄ = MgCrO₄ + 2KCl

4. Магний ионын анықтайтын фармакопейалық реагент:

<p>ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
Химиялық пәндер кафедрасы	044-52/11
Тәжірибелік сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 10беті

- A) $\text{Na}_2\text{HPO}_4 + \text{NH}_4 + \text{NH}_4\text{Cl}$
B) 8 – оксокинолин – $\text{NH}_3 + \text{NH}_4\text{Cl}$

C) магнезон – 1

D) хинолин

5. Магний ионын анықтайтын сапалық реакция:

- A) $\text{MgCl}_2 + \text{Na}_2\text{HPO}_4 + \text{NH}_3 = \text{MgNH}_4\text{PO}_4 + 2\text{NaCl}$
B) $\text{MgCl}_2 + \text{NaSO}_4 = \text{MgSO}_4 + 2\text{NaCl}$
C) $\text{MgCl}_2 + (\text{NH}_4)_2\text{CO}_3 = \text{MgCO}_3 + 2\text{NH}_4\text{Cl}$
D) $\text{MgCl}_2 + \text{K}_2\text{CrO}_4 = \text{MgCrO}_4 + 2\text{KCl}$

6. Марганец (II) ионын анықтайтын реагент::

- A) $\text{PbO}_2 + \text{HNO}_3$
B) NH_3
C) $\text{K}_3[\text{Fe}(\text{CN})_6]$
D) NH_4SCN

7. Марганец (II) ионын анықтайтын реагент:

- A) NaOH
B) HCl
C) K_2CrO_4
D) H_2SO_4

8. Марганец (II) ионың анықтайтын реагент:

- A) $(\text{NH}_4)_2\text{S}$
B) K_2CrO_4
C) $\text{K}_4[\text{Fe}(\text{CN})_6]$
D) $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$

9. Марганец (II) ионын анықтайтын сапалық реакция::

- A) $\text{MnCl}_2 + (\text{NH}_4)_2\text{S} = \text{MnS} + 2\text{NH}_4\text{Cl}$
B) $\text{MnCl}_2 + \text{H}_2\text{SO}_4 = \text{MnSO}_4 + 2\text{HCl}$
C) $\text{MnCl}_2 + 2\text{KI} = \text{MnI}_2 + 2\text{KCl}$
D) $2\text{MnCl}_2 + \text{K}_4[\text{Fe}(\text{CN})_6] = \text{Mn}_2[\text{Fe}(\text{CN})_6] + 4\text{KCl}$

№ 5 Сабак

1. Тақырыбы: IV-VI аналитикалық катиондар тобының қоспасын талдау.

2. Мақсаты: Студенттер IV- VI аналитикалық топ катиондарының қоспасын бөлу жөніндегі теориалық білімдерін негізге ала отырып және жартылай микро талдау әдістерін қолдану арқылы осы топ катиондарына талдау жасауды орындаі білуі қажет.

3. Оқыту міндеттері: Тақырып бойынша теориялық білімдер мен тәжірибелік дағдылар химико-токсикологиялық зерттеулер барысында IV, V, VI аналитикалық топтардың катиондарын сапалық және топтық реакциялар реакциялар жасау үшін және оларды қоспалар мен биологиялық материалдарда анықтау үшін қажет.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

<p>OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
Химиялық пәндер кафедрасы	044-52/11
Тәжірибелік сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 11беті

- IV, V, VI аналитикалық топтар құрамына енетін катиондарды атаңыз олардың топтық реагентпен реакцияларын жазыңыз.
- IV, V, VI аналитикалық топтар катиондарының қайсысы гидролизге ұшырайды.
- Катиондары V топ құрасына енетұғын қандай химиялық элементтердің тотығу дәрежесі айнымалы болып келеді.
- Катиондары VI аналитикалық топ құрамына енетұғын қандай химиялық элементтердің тотығу дәрежесі айнымалы болады.
- IV, V, VI аналитикалық топтар катиондарының қандайы гидролизге ұшырайды.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізуіндегі формалары /әдістері/ технологиялары:

Кіші топтарда жұмыс. Есеп шығару, зертх.жұмыс

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бақалауга арналған бақылау түрлері: Ауызша сұрау, тестілеу

7. Әдебиет:

Негізгі:

- Аналитикалық химия : оқу құралы / К. Н. Дәуренбеков, Л. А. Дильтабекова, Ж. Қ. Рысымбетова. - Алматы : ЭСПИ, 2023. - 268 бет. с
- Чекотаева К.А. Аналитикалық химия: оқу құралы.- Қарағанды: Ақнұр,2014.
- Патсаев, Ә. Қ. Аналитикалық химия пәнінің лабораториялық сабактарына арналған оқу - әдістемелік құралы: оқу-әдістемелік құрал /. - Алматы : Эверо, 2015. - 212 бет.

Қосымша:

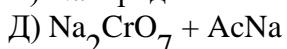
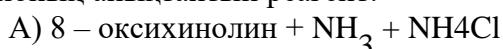
- Шекеева К.Қ. Аналит. химия –оқу құралы. –Алматы: Эверо, 2014.
- Кудреева, Лейла Қадірсізқызы. Сапалық талдаудың теориялық негіздері : [Мәтін] : оқу құралы / Л. К. Кудреева, Ә. Қ. Тоқтабаева ; әл-Фараби атын. ҚазҰУ. - Алматы : Қазақ ун-ті, 2017. - 197, [1] б. - URL: <http://elib.kaznu.kz/book/3984>.

Электрондық ресурс:

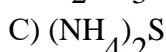
- Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Качественный анализ. Титриметрия [Электронный ресурс]: учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (39,9Мб). - М. :ГЭОТАР - Медиа, 2017.
- Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Аналитика - 1. Общие теоретические основы. Качественный анализ [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (44,3Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017
- Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Аналитика - 2. Количественный анализ. Физико-химические (инструментальные) методы анализа [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (43,1Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.

8. Бақылау:

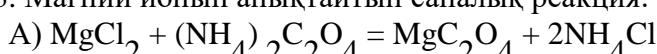
- Магний ионың анықтайтын реагент:

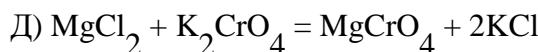
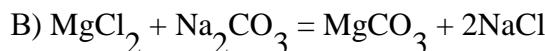
- Магний ионын анықтайтын реагент:

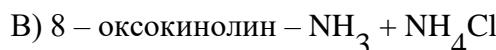
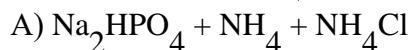
- Магний ионын анықтайтын сапалық реакция:

<p>ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ АҚ</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
Химиялық пәндер кафедрасы	044-52/11
Тәжірибелік сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 12беті

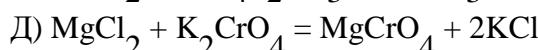
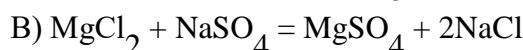
4. Магний ионын анықтайтын фармакопейалық реагент:

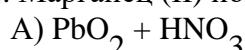
C) магнезон – 1

D) хинолин

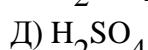
5. Магний ионын анықтайтын сапалық реакция:

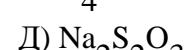
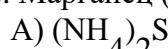
6. Марганец (II) ионын анықтайтын реагент::

7. Марганец (II) ионын анықтайтын реагент:

8. Марганец (II) ионың анықтайтын реагент:

№ 6 Сабак

1. Тақырыбы: Аниондардың сапалық реакциялары.

2. Мақсаты: Аниондардың сапалық реакцияларынан алған теориялық білімдерін негізге ала отырып аниондар қоспасын бөлшектік және жүйелік әдістермен анықтау

3. Оқыту міндеттері: Тақырып бойынша теориялық білімдер мен тәжірибелік дағдыларын зерттеулер барысында аниондар қоспасын бөлшектік және жүйелік әдістермен анықтап, сапалық реакцияларын жасауға қажет.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Аниондардың жіктелуі.
2. Топтық реагенттермен реакциялар.
3. Тотықтырғыш және тотықсыздандырғыш аниондар.
4. Ұшқыш қышқылдар аниондарын анықтау.

<p>OÝTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
Химиялық пәндер кафедрасы	044-52/11
Тәжірибелік сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 13беті

5. Аниондар талдауында қолданылатын органикалық реагенттер.

5. Пәннің соңғы OH қол жеткізудің негізгі формалары /әдістері/ технологиялары:

Кіші топтарда жұмыс. Есеп шығару, зертх.жұмыс

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауга арналған бақылау түрлері: Ауызша сұрау, тестілеу

7. Әдебиет:

Негізгі:

- Аналитикалық химия : оқу құралы / К. Н. Дәуренбеков, Л. А. Дильдабекова, Ж. Қ. Рысымбетова. - Алматы : ЭСПИ, 2023. - 268 бет. с
- Чекотаева К.А. Аналитикалық химия: оқу құралы.- Қарағанды: Ақнұр,2014.
- Патсаев, Ә. К. Аналитикалық химия пәнінің лабораториялық сабактарына арналған оқу - әдістемелік құралы: оқу-әдістемелік құрал /. - Алматы : Эверо, 2015. - 212 бет.

Қосымша:

- Шекеева К.Қ. Аналит. химия –оқу құралы. –Алматы: Эверо, 2014.
- Кудреева, Лейла Қадірсізқызы. Сапалық талдаудың теориялық негіздері : [Мәтін] : оқу құралы / Л. К. Кудреева, Ә. Қ. Тоқтабаева ; әл-Фараби атын. ҚазҰУ. - Алматы : Қазақ ун-ті, 2017. - 197, [1] б. - URL: <http://elib.kaznu.kz/book/3984>.

Электрондық ресурс:

- Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Качественный анализ. Титриметрия [Электронный ресурс]: учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (39,9Мб). - М. :ГЭОТАР - Медиа, 2017.
- Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Аналитика - 1. Общие теоретические основы. Качественный анализ [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (44,3Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017
- Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Аналитика - 2. Количественный анализ. Физико-химические (инструментальные) методы анализа [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (43,1Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.

8. Бақылау:

1. SO_4^{2-} - ионының сапалық реакциясы:

- A) $2\text{K}^+ + \text{SO}_4^{2-} = \text{K}_2\text{SO}_4$ C) $\text{Mg}^{2+} + \text{SO}_4^{2-} = \text{MgSO}_4$
 B) $\text{Pb}^{2+} + \text{SO}_4^{2-} = \text{PbSO}_4$ D) $\text{Na}^+ + 2\text{SO}_4^{2-} = \text{Na}_2\text{SO}_4$
 E) $\text{Fe}^{2+} + \text{SO}_4^{2-} = \text{FeSO}_4$

2. CO_3^{2-} -ионының сапалық реагенті:

- A) кальций сульфаты   B) магний хлориді
 C) калий хлориді   D) натрий хлориді
 Å) стронций хлориді

3. Cl^- -ионының сапалық реагенті:

- A) K_2SO_4 C) $\text{I}\ddot{\text{N}}\text{I}$
 B) AgNO_3 D) I_2SO_4
 E) FeSO_4

4. J^- -ионының сапалық реагенті:

- A) BaCl_2 B) $\text{Pb}(\text{CH}_3\text{COO})_2$ C) HCl D) H_2SO_4 E) NaOH

5. PO_4^{3-} ионын анықтайдын реагент:

- A) H_2SO_4 B) AgNO_3 C) J_2 D) HCl E) NaOH

6. $\text{B}_4\text{O}_7^{2-}$ - ионын анықтайдын фармакопеялық реагент:

- A) AgNO_3 C) $\text{A}\ddot{\text{a}}\text{Nl}_2$
 B) $\text{H}_2\text{SO}_4 + \text{C}_2\text{H}_5\text{OH} + \text{жалын}$ D) HCl
 E) NaOH

7. Бірінші топ аниондарына жататындар:

- A) Cl^- , Br^- , $\text{B}_4\text{O}_7^{2-}$, AsO_3^{3-}
 B) SO_4^{2-} , SO_3^{2-} , $\text{C}_2\text{O}_4^{2-}$, NO_3^{2-}

<p>ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ АҚ</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
Химиялық пәндер кафедрасы	044-52/11
Тәжірибелік сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 14беті

- C) Cl^- , Br^- , J^- , S^{2-} , CNS^-
D) NO_3^- , NO_2^- , BrO_3^- , CH_3COO^-
E) Cl^- , SO_4^{2-} , $\text{C}_2\text{O}_4^{2-}$, SCN^-

№ 7 Сабак

1. Тақырыбы: Аниондар қоспасын бөлу

2. Мақсаты: Аниондардың сапалық реакцияларынан алған теориялық білімдерін негізге ала отырып аниондар қоспасын бөлшектік және жүйелік әдістермен анықтау

3. Оқыту міндеттері: Тақырып бойынша теориялық білімдер мен тәжірибелік дағдыларын зерттеулер барысында аниондар қоспасын бөлшектік және жүйелік әдістермен анықтап, сапалық реакцияларын жасауға қажет.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- Аниондардың жіктелуі.
- Топтық реагенттермен реакциялар.
- Тотықтырыш және тотықсыздандырыш аниондар.
- Ұшқыш қышқылдар аниондарын анықтау.
- Аниондар талдаудың қолданылатын органикалық реагенттер.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізуіндегі формалары /әдістері/ технологиялары:

Кіші топтарда жұмыс. Есеп шығару, зертх.жұмыс

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауга арналған бақылау түрлері:

Ауызша сұрау, тестілеу

7. Әдебиет:

Негізгі:

- Аналитикалық химия : оқу құралы / К. Н. Дәуренбеков, Л. А. Дильдабекова, Ж. К. Рысымбетова. - Алматы : ЭСПИ, 2023. - 268 бет. с
- Чекотаева К.А. Аналитикалық химия: оқу құралы.- Қарағанды: Ақнұр,2014.
- Патсаев, Ә. К. Аналитикалық химия пәнінің лабораториялық сабактарына арналған оқу - әдістемелік құралы: оқу-әдістемелік құрал /. - Алматы : Эверо, 2015. - 212 бет.

Косымша:

- Шекеева К.К. Аналит. химия –оқу құралы. –Алматы: Эверо, 2014.
- Кудреева, Лейла Қадірсізқызы. Сапалық талдаудың теориялық негіздері : [Мәтін] : оқу құралы / Л. К. Кудреева, Ә. Қ. Тоқтабаева ; әл-Фараби атын. ҚазҰУ. - Алматы : Қазақ ун-ті, 2017. - 197, [1] б. - URL: <http://elib.kaznu.kz/book/3984>.

Электрондық ресурс:

- Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Качественный анализ. Титриметрия [Электронный ресурс]: учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (39,9Мб). - М. :ГЭОТАР - Медиа, 2017.
- Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Аналитика - 1. Общие теоретические основы. Качественный анализ [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (44,3Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017
- Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Аналитика - 2. Количественный анализ. Физико-химические (инструментальные) методы анализа [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (43,1Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.

8. Бақылау:

1. SO_4^{2-} - ионының сапалық реакциясы:
- A) $2\text{K}^+ + \text{SO}_4^{2-} = \text{K}_2\text{SO}_4$ C) $\text{Mg}^{2+} + \text{SO}_4^{2-} = \text{MgSO}_4$
B) $\text{Pb}^{2+} + \text{SO}_4^{2-} = \text{PbSO}_4$ D) $\text{Na}^+ + 2\text{SO}_4^{2-} = \text{Na}_2\text{SO}_4$
E) $\text{Fe}^{2+} + \text{SO}_4^{2-} = \text{FeSO}_4$

2. CO_3^{2-} -ионының сапалық реагенті:
- A) кальций сульфаты   B) магний хлориді
C) калий хлориді   D) натрий хлориді

<p>ОНТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
Химиялық пәндер кафедрасы	044-52/11
Тәжірибелік сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 15беті

А) стронций хлориді

3. Cl⁻ -ионының сапалық реагенті:

A) K ₂ SO ₄	C) I ₂ NI
B) AgNO ₃	D) I ₂ SO ₄
E) FeSO ₄	

4. J⁻ - ионының сапалық реагенті:

A) BaCl ₂	B) Pb(CH ₃ COO) ₂	C) HCl	D) H ₂ SO ₄	E) NaOH

5. PO₄³⁻ ионын анықтайтын реагент:

A) H ₂ SO ₄	B) AgNO ₃	C) J ₂	D) HCl	E) NaOH

6. B₄O₇²⁻ - ионын анықтайтын фармакопеялық реагент:

A) AgNO ₃	C) Al ₂ Sn ₂
B) H ₂ SO ₄ + C ₂ H ₅ OH + жалын	D) HCl
E) NaOH	

№8 сабак

1. Тақырыбы: Гравиметрлік талдау әдісі

2. Мақсаты: Гравиметриялық талдау әдісі анықталатын заттың массасын дәл өлшеуге негізделген.

3. Оқыту міндеттері: Гравиметрия әдісі өте қарапайым да нақтылы болғандықтан, ғарыштық обьектілерге талдау жасайды, тағамдық өнімдерге, қоршаған ортада болатын улы заттарды анықтайтын, топырақтың, тыңайтқыштың және басқа заттардың құрамына талдау жасайды.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- Сандық талдау әдісі дегеніміз не?
- Сандық талдау әдісін қалай жіктейді?
- Аналитикалық таразылар, олардың түрлері қандай?
- Аналитикалық таразыларды маркалары және оларда жұмыс істеу ережелерін түсіндір.
- Гравиметриялық талдау әдісі дегеніміз не?
- Гравиметрия әдісін қалай жіктейді?
- Бөлу әдісінің негізін түсіндір.
- Айдау әдісі дегеніміз қандай әдіс?
- Тұндыру әдісінің негізін түсіндір.
- Тұндыру әдісінде жүзеге асырылатын негізгі іс-шаралар қандай?

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізудің негізгі формалары /әдістері/ технологиялары:

Кіші топтарда жұмыс, тест тапсырмаларын құрастыру

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: Ауызша сұрау, тестілеу

7. Әдебиет:

Негізгі:

1. Аналитикалық химия : оқу құралы / К. Н. Дәуренбеков, Л. А. Дильдабекова, Ж. Қ. Рысымбетова. - Алматы : ЭСПИ, 2023. - 268 бет. с

2. Чекотаева К.А. Аналитикалық химия: оқу құралы.- Қарағанды: Ақнұр,2014.

3. Патсаев, Ә. Қ. Аналитикалық химия пәннің лабораториялық сабактарына арналған оқу - әдістемелік құралы: оқу-әдістемелік құрал /. - Алматы : Эверо, 2015. - 212 бет.

Косымша:

- Шекеева К.Қ. Аналит. химия –оқу құралы. –Алматы: Эверо, 2014.
- Кудреева, Лейла Қадірсізқызы. Сапалық талдаудың теориялық негіздері : [Мәтін] : оқу құралы / Л. Қ. Кудреева, Ә. Қ. Тоқтабаева ; әл-Фараби атын. ҚазҰУ. - Алматы : Қазақ ун-ті, 2017. - 197, [1] б. - URL: <http://elib.kaznu.kz/book/3984>.

Электрондық ресурс:

1. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Качественный анализ. Титриметрия [Электронный ресурс]: учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (39,9Мб). - М. :ГЭОТАР - Медиа, 2017.

<p style="text-align: center;">ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ</p> <p style="text-align: center;">«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SKMA —1979—</p>	<p style="text-align: center;">SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY</p> <p style="text-align: center;">АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
Химиялық пәндер кафедрасы		044-52/11
Тәжірибелік сабактарга арналған әдістемелік нұсқаулар		32 беттің 16беті

2. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Аналитика - 1. Общие теоретические основы. Качественный анализ [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (44,3Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017

3. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Аналитика - 2. Количественный анализ. Физико-химические (инструментальные) методы анализа [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (43,1Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.

8. Бақылау:

1. Гравиметрия әдісі ... деп жіктеледі.

A) бөлу, титрлеу, экстракциялау

B) бөлу, айдау, тұндыру

C) айдау, титрлеу, тұндыру

D) тұндыру, хроматографиялау, титрлеу

E) бөлу, айдау, титрлеу

2. Гравиметрия ... әдісіне жатады.

A) сандық талдау

B) сапалық талдау

C) құралдық талдау

D) хроматография

C) экстракция

3. Қиыршықты тұнба түзілгенде зат массасы есептелінеді:

$$A) a = \frac{v_1 \cdot M_{\text{з}} \cdot 0,5}{v_2 \cdot M(\text{гр.түр})}$$

$$B) a = \frac{v_1 \cdot M_{\text{з}} \cdot 0,1}{v_2 \cdot M(\text{гр.түр})}$$

$$C) a = \frac{v_1 \cdot M(\text{гр.түр}) \cdot 0,5}{v_2 \cdot M_{\text{з}}}$$

$$D) a = \frac{v_2 \cdot M_{\text{з}}}{v_1 \cdot M(\text{гр.түр})}$$

$$E) a = \frac{v_2 \cdot M_{\text{з}}}{v_1 \cdot M(\text{гр.түр}) \cdot 0,5}$$

4. Борпылдақ (аморфты) тұнба түзілгенде зат массасы есептелінеді:

$$A) a = \frac{v_1 \cdot M_{\text{з}} \cdot 0,5}{v_2 \cdot M(\text{гр.түр})}$$

$$B) a = \frac{v_1 \cdot M_{\text{з}} \cdot 0,1}{v_2 \cdot M(\text{гр.түр})}$$

$$C) a = \frac{v_1 \cdot M(\text{гр.түр}) \cdot 0,5}{v_2 \cdot M_{\text{з}}}$$

$$D) a = \frac{v_2 \cdot M_{\text{з}}}{v_1 \cdot M(\text{гр.түр})}$$

$$E) a = \frac{v_2 \cdot M_{\text{з}}}{v_1 \cdot M(\text{гр.түр}) \cdot 0,5}$$

5. Гравиметриялық факторды есептеу формуласы:

$$A) F = \frac{v_1 \cdot M(\text{гр.түр})}{v_2 \cdot M_{\text{з}}}$$

<p>ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
Химиялық пәндер кафедрасы	044-52/11
Тәжірибелік сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 17беті

B) $F = \frac{v_1 \cdot M_{\text{Э}}}{v_2 \cdot M \text{ (гр.түр)}}$

C) $F = \frac{v_2 \cdot M \text{ (гр.түр)}}{v_1 - M_{\text{Э}}}$

D) $F = \frac{M \text{ (гр.түр)}}{M_{\text{Э}}}$

E) $F = \frac{M_{\text{Э}}}{M \text{ (гр.түр)}}$

6. Гравиметрия әдісінің бір түріне ... жатады.

- A) титрлеу
- B) хроматография
- C) сініру
- D) тұндыру
- E) экстракциялау

7. Борпылдақ тұнба алудың бір шартына ... жатады.

- A) түзілген тұнбаны тез сұзу
- B) концентрленген ерітінді арқылы тұндыру
- C) сұйылтылған ерітінділермен тұндыру
- D) тұндырғыш ерітіндін қосу
- E) тұндыруды сұықта жүргізу

8. Гравиметрия әдісінің бір сатысына ... жатады.

- A) титрантты таңдау
- B) индикатор таңдау
- C) еріткіштің көлемін таңдау
- D) еріткіштің көлемін өлшеу
- E) қыздыру

9. Гравиметрия әдісінің бір сатысына ... жатады.

- A) титрантты таңдау
- B) индикатор таңдау
- C) еріткіштің көлемін таңдау
- D) еріткіштің көлемін өлшеу
- E) сұзу

10. Кристалдық тұнба алудың бір шартына ... жатады.

- A) түзілген тұнбаны тез сұзу
- B) концентрленген ерітінді арқылы тұндыру
- C) ыстық тұндырғыш ерітіндісімен тұндыру
- D) тұндырғыш ерітіндін тез қосу
- E) тұндыруды сұықта жүргізу

11. Техникалық таразыда заттарды ... өлшейді.

- A) 1 кг дейін; 0,01 г дәлдікпен
- B) 200 г дейін; 0,0001 г дәлдікпен
- C) 100 г дейін; 0,01 мг дәлдікпен
- D) 20 г дейін; 0,0001 мг дәлдікпен
- E) 1 г дейін; 0,000001 мг дәлдікпен

№9 сабак

1. Тақырыбы: Гравиметрлік талдау. Препараттағы темір(III) массалық үлесін анықтау.

Препараттағы сульфат ионының мөлшерін анықтау

2. Мақсаты: Гравиметриялық талдау әдісі анықталатын заттың массасын дәл өлшеуге негізделген.

<p>ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>	
Химиялық пәндер кафедрасы	044-52/11	
Тәжірибелік сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 18беті	

3. Оқыту міндеттері: Гравиметрия әдісі өте қарапайым да нақтылы болғандықтан, ғарыштық объектілерге талдау жасайды, тағамдық өмідерге, қоршаған ортада болатын улы заттарды анықтайды, топырақтың, тыңайтыштың және басқа заттардың құрамына талдау жасайды.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Гравиметриялық талдау әдісі дегеніміз не?
2. Гравиметрия әдісін қалай жіктейді?
3. Бөлу әдісінің негізін түсіндір.
4. Айдау әдісі дегеніміз қандай әдіс?
5. Тұндыру әдісінің негізін түсіндір.
6. Тұндыру әдісінде жүзеге асырылатын негізгі іс-шаралар қандай?
7. Гравиметрия әдісіндегі есептеулерді қалай жүргіземіз?
8. Гравиметрия әдісінің маңызы қандай?

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізуін негізгі формалары /әдістері/ технологиялары:

Кіші топтарда жұмыс, есеп шығару, зертх.жұмыс

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауда арналған бақылау түрлері: Ауызша сұрау, тестілеу

7. Әдебиет:

Негізгі:

1. Аналитикалық химия : оку құралы / К. Н. Дәуренбеков, Л. А. Дильдабекова, Ж. Қ. Рысымбетова. - Алматы : ЭСПИ, 2023. - 268 бет. с
2. Чекотаева К.А. Аналитикалық химия: оку құралы.- Қарағанды: Ақнұр,2014.
3. Патсаев, Ә. К. Аналитикалық химия пәннің лабораториялық сабактарына арналған оқу - әдістемелік құралы: оқу-әдістемелік құрал /. - Алматы : Эверо, 2015. - 212 бет.

Қосымша:

1. Шекеева К.Қ. Аналит. химия –оқу құралы. –Алматы: Эверо, 2014.
2. Кудреева, Лейла Қадірсізқызы. Сапалық талдаудың теориялық негіздері : [Мәтін] : оқу құралы / Л. К. Кудреева, Ә. Қ. Тоқтабаева ; әл-Фараби атын. ҚазҰУ. - Алматы : Қазақ ун-ті, 2017. - 197, [1] б. - URL: <http://elib.kaznu.kz/book/3984>.

Электрондық ресурс:

1. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Качественный анализ. Титриметрия [Электронный ресурс]: учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (39,9Мб). - М. :ГЭОТАР - Медиа, 2017.
2. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Аналитика - 1. Общие теоретические основы. Качественный анализ [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (44,3Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017
3. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Аналитика - 2. Количественный анализ. Физико-химические (инструментальные) методы анализа [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (43,1Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.

8. Бақылау:

1. Гравиметриялық талдауда заттың салмақтық формасына қойылатын талапқа ... жатады.
 А) сыртқы әсерлерге тұрақты болуы
 Б) су буын сініргенде құрамынаң жеңіл өзгеруі
 С) қыздырған кезде көмірмен жиі тотықсыздануы
 Д) компоненттер ауада жеңіл тотығуы
 Е) ауадан көмір қышқыл газын сініруі
2. Гравиметриялық анықтау жүргізген кезде міндетті түрде орындалатын этапқа ... жатады.
 А) криоскопиялық константаны анықтау
 Б) титрантты стандарттау
 С) светофильтрді таңдау
 Д) индикатор қосу және титрлеу
 Е) кептіру және тұнбаны өлшеу

<p>OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
Химиялық пәндер кафедрасы	044-52/11
Тәжірибелік сабактарга арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 19беті

3. Аラлас кристалдардың түзілуі ... деп аталады.

- A) изоморфизм
- B) тұзсыздану
- C) адсорбция
- D) сублимация
- E) окклюзия

4. Гравиметриялық талдау кезеңін анықтауға ... жатады.

- A) индикатор тандау
- B) тұндыру
- C) титрант көлемін өлшеу
- D) титрант тандау
- E) титрант көлемін өлшеу

5. Гравиметриялық формадағы тұнба ... жолмен алынатын тұнба:

- A) жуғаннан кейінгі
- B) кептіргеннен кейінгі
- C) тұнба тұндырғаннан кейінгі
- D) фильтрленгеннен кейінгі
- E) қыздырғаннан кейінгі

6. Гравиметриялық талдауга ... жатады.

- A) компонент массасын полярографиялық әдіс арқылы анықтау
- B) компонент массасын дәл өлшеу әдісі арқылы анықтау
- C) компонент массасын біртіндеп өлшеу әдісі арқылы анықтау
- D) компонент массасын тирлеу әдісі арқылы анықтау
- E) компонент массасын потенциометриялық әдіс арқылы анықтау

7. Гравиметриялық талдауда заттың салмақтық формасына қойылатын маңызды талапқа ... жатады.

- A) зат қыздырған кезде ыдырауы
- B) кристалдар сузген кезде фильтр тесігі арқылы өтуі
- C) тұнбаның құрамы химиялық формуласына сәйкес болуы
- D) тұнбаның құрамы химиялық жеке болмауы
- E) зат суда жақсы еруі

10 сабак

1. Тақырыбы: Титриметриялық талдау. Әдістің жіктелуі.

2. Мақсаты: Студенттер титриметрия әдісінің негізін, әдісің жіктелуін, әдістегі реакцияларға қойылатын талаптарды, тирлеу әдістерін, индикаторларын білуі тиіс.

3. Оқыту міндеттері: Студенттер 0,1н тұз қышқылын қалай дайындауды және оны қалай стандарттау керектігін білуі тиіс. Индикаторлар теориясын және оларды қалай пайдаланатынымызды, тирлеу соында тұз қышқылының дәл концентрациясы мен титрін есептеуді білуі тиіс.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Титриметрия әдісінің негізі неде?
2. Титриметрияның гравиметрия әдісінен айырмашылығын түсіндір.
3. Титриметрия әдісіндегі реакцияларға қойылатын талаптар қандай?
4. Титриметрия әдісі қалай жіктеледі?
5. Тирлеудің қандай тәсілдері бар?
6. Стандарт ерітінділерді қалай дайындауды?
7. Ерітінділер концентрациясын белгілеудің қандай тәсілдерін білесіз?
8. Массалық үлес концентрациясы дегеніміз не?
9. Молярлы, эквиваленттік мольдік концентрация және молялды концентрацияларға түсінік бер.
10. Ерітінді титрі дегеніміз не?
11. Титриметрия әдісі қандай занға негізделген?

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Химиялық пәндер кафедрасы	044-52/11
Тәжірибелік сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 20беті

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізуіндегі негізгі формалары /әдістері/ технологиялары:
Кіші топтарда жұмыс

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: Ауызша сұрау, тестілеу

7. Әдебиет:

Негізгі:

1. Аналитикалық химия : оқу құралы / К. Н. Дәуренбеков, Л. А. Дильдабекова, Ж. Қ. Рысымбетова. - Алматы : ЭСПИ, 2023. - 268 бет. с
2. Чекотаева К.А. Аналитикалық химия: оқу құралы.- Қарағанды: Ақнұр,2014.
3. Патсаев, Ә. Қ. Аналитикалық химия пәнінің лабораториялық сабактарына арналған оқу - әдістемелік құралы: оқу-әдістемелік құрал /. - Алматы : Эверо, 2015. - 212 бет.

Қосымша:

1. Шекеева К.Қ. Аналит. химия –оқу құралы. –Алматы: Эверо, 2014.
2. Кудреева, Лейла Қадірсізқызы. Сапалық талдаудың теориялық негіздері : [Мәтін] : оқу құралы / Л. К. Кудреева, Ә. Қ. Тоқтабаева ; әл-Фараби атын. ҚазҰУ. - Алматы : Қазақ ун-ті, 2017. - 197, [1] б. - URL: <http://elib.kaznu.kz/book/3984>.

Электрондық ресурсы:

1. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Качественный анализ. Титриметрия [Электронный ресурс]: учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (39,9Мб). - М. :ГЭОТАР - Медиа, 2017.
2. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Аналитика - 1. Общие теоретические основы. Качественный анализ [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (44,3Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017
3. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Аналитика - 2. Количественный анализ. Физико-химические (инструментальные) методы анализа [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (43,1Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.

8. Бақылау:

1. Ацидиметрия әдісінде титрант ретінде ... қолданылады.

- A) HCl, H_2SO_4
- B) $NaOH, HCl$
- C) Na_2CO_3, H_2CO_3
- D) $NaCl, KCl$
- E) Na_3PO_4, Na_2SO_4

2. Алкалиметрия әдісінде титрант ретінде ... қолданылады.

- A) Na_2CO_3, H_2CO_3
- B) HCl, H_2SO_4
- C) $NaOH, KOH$
- D) $NaCl, KCl$
- E) Na_3PO_4, Na_2SO_4

3. Эквиваленттер заңының тендеуі:

- A) $\frac{C_1}{V_1} = \frac{C_2}{V_2}$
- B) $C_1 V_1 = C_2 V_2$
- C) $C_1 + V_1 = C_2 + V_2$
- D) $\frac{C_1}{V_1} = C_2 V_2$

<p>OÝTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
Химиялық пәндер кафедрасы	044-52/11
Тәжірибелік сабактарга арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 21беті

$$E) C + V^2 = C^2 + V$$

4. 10 мл 0,5н HCl титрлеуге 0,1 н $NaOH$ жұмсалатын көлем ... мл тең болады.

- A) 50
- B) 5
- C) 10
- D) 20
- E) 40

5. 20мл 0,1н КJ титрлеуге 40мл $KMnO_4$ жұмсалды, $KMnO_4$ нормальды концентрациясы ... тең болады.

- A) 0,4
- B) 0,5
- C) 1,0
- D) 0,1
- E) 0,05

6. 50мл 0,2н Na_2CO_3 ерітіндісін титрлеуге 25мл HCl жұмсалды. Қышқыл ерітіндісінің нормальдылығы ... тең болады.

- A) 3,0
- B) 0,8
- C) 1,0
- D) 0,4
- E) 2,0

7. Қышқыл ортада 30мл 0,5н Na_2SO_3 ерітіндісін титрлеуге 50мл $KMnO_4$ ерітіндісі жұмсалды. $KMnO_4$ нормальдылығы ... тең болады.

- A) 0,3
- B) 0,8
- C) 1,0
- D) 2,0
- E) 3,0

8. 40мл 0,2н $NaOH$ ерітіндісін титрлеуге 0,1н H_2SO_4 ерітіндісі жұмсалды. Қышқылдың көлемі ... мл тең болады.

- A) 80
- B) 40
- C) 20
- D) 10
- E) 100

11 сабак

1. Тақырыбы: Өлшеуіш ыдыстардың сиымдылығын тексеру: колба, бюретка, пипетка.

2. Мақсаты: Студенттер титриметрия әдісінің негізін, әдісің жіктелуін, әдістегі реакцияларға қойылатын талаптарды, титрлеу әдістерін, индикаторларын білуі тиіс.

3. Оқыту міндеттері: Студенттер 0,1н тұз қышқылын қалай дайындауды және оны қалай стандарттау керектігін білуі тиіс. Индикаторлар теориясын және оларды қалай пайдаланатынызды, титрлеу соңында тұз қышқылының дәл концентрациясы мен титрін есептеуді білуі тиіс.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Титриметрия әдісінің негізі неде?
2. Титриметрияның гравиметрия әдісінен айырмашылығын түсіндір.
3. Титриметрия әдісіндегі реакцияларға қойылатын талаптар қандай?
4. Титриметрия әдісі қалай жіктеледі?
5. Титрлеудің қандай тәсілдері бар?
6. Стандарт ерітінділерді қалай дайындауды?

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Химиялық пәндер кафедрасы	044-52/11
Тәжірибелік сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 22беті

7. Ерітінді титрі дегеніміз не?

5. Пәннің соңғы OH қол жеткізуіндегі негізгі формалары /әдістері/ технологиялары:

Кіші топтарда жұмыс, зертх.жұмыс

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: Ауызша сұрау, тестілеу

7. Әдебиет:

Негізгі:

1. Аналитикалық химия : оқу құралы / К. Н. Дәуренбеков, Л. А. Дильдабекова, Ж. Қ. Рысымбетова. - Алматы : ЭСПИ, 2023. - 268 бет. с
2. Чекотаева К.А. Аналитикалық химия: оқу құралы.- Қарағанды: Ақнұр,2014.
3. Патсаев, Ә. Қ. Аналитикалық химия пәнінің лабораториялық сабактарына арналған оқу - әдістемелік құралы: оқу-әдістемелік құрал /. - Алматы : Эверо, 2015. - 212 бет.

Қосымша:

1. Шекеева К.Қ. Аналит. химия –оқу құралы. –Алматы: Эверо, 2014.
2. Кудреева, Лейла Қадірсізқызы. Сапалық талдаудың теориялық негіздері : [Мәтін] : оқу құралы / Л. К. Кудреева, Ә. Қ. Тоқтабаева ; әл-Фараби атын. ҚазҰУ. - Алматы : Қазақ ун-ті, 2017. - 197, [1] б. - URL: <http://elib.kaznu.kz/book/3984>.

Электрондық ресурс:

1. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Качественный анализ. Титриметрия [Электронный ресурс]: учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (39,9Мб). - М. :ГЭОТАР - Медиа, 2017.
2. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Аналитика - 1. Общие теоретические основы. Качественный анализ [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (44,3Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017
3. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Аналитика - 2. Количественный анализ. Физико-химические (инструментальные) методы анализа [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (43,1Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.

8. Бақылау:

1. Ацидиметрия әдісінде титрант ретінде ... қолданылады.

- A) HCl, H_2SO_4
- B) $NaOH, HCl$
- C) Na_2CO_3, H_2CO_3
- D) $NaCl, KCl$
- E) Na_3PO_4, Na_2SO_4

2. Алкалиметрия әдісінде титрант ретінде ... қолданылады.

- A) Na_2CO_3, H_2CO_3
- B) HCl, H_2SO_4
- C) $NaOH, KOH$
- D) $NaCl, KCl$
- E) Na_3PO_4, Na_2SO_4

3. Эквиваленттер заңының тендеуі:

- A) $\frac{C_1}{V_1} = \frac{C_2}{V_2}$
- B) $C_1 V_1 = C_2 V_2$
- C) $C_1 + V_1 = C_2 + V_2$
- D) $\frac{C_1}{V_1} = C_2 V_2$

<p>OÝTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
Химиялық пәндер кафедрасы	044-52/11
Тәжірибелік сабактарга арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 23беті

E) $C + V^2 = C^2 + V$

4. 10 мл 0,5н HCl титрлеуге 0,1 н $NaOH$ жұмсалатын көлем ... мл тең болады.

- A) 50
- B) 5
- C) 10
- D) 20
- E) 40

5. 20мл 0,1н КJ титрлеуге 40мл $KMnO_4$ жұмсалды, $KMnO_4$ нормальды концентрациясы ... тең болады.

- A) 0,4
- B) 0,5
- C) 1,0
- D) 0,1
- E) 0,05

6. 50мл 0,2н Na_2CO_3 ерітіндісін титрлеуге 25мл HCl жұмсалды. Қышқыл ерітіндісінің нормальдылығы ... тең болады.

- A) 3,0
- B) 0,8
- C) 1,0
- D) 0,4
- E) 2,0

7. Қышқыл ортада 30мл 0,5н Na_2SO_3 ерітіндісін титрлеуге 50мл $KMnO_4$ ерітіндісі жұмсалды. $KMnO_4$ нормальдылығы ... тең болады.

- A) 0,3
- B) 0,8
- C) 1,0
- D) 2,0
- E) 3,0

8. 40мл 0,2н $NaOH$ ерітіндісін титрлеуге 0,1н H_2SO_4 ерітіндісі жұмсалды. Қышқылдың көлемі ... мл тең болады.

- A) 80
- B) 40
- C) 20
- D) 10
- E) 100

№12 сабак

1. Тақырыбы: Қышқылдық-негіздік титрлеу. Титранттарды дайындау және стандарттау. Сілтінің мөлшерін анықтау. Сілті мен карбонаттар бірге болғандағы мөлшерін анықтау

2. Мақсаты: Қышқылдық-негіздік титрлеу /бейтараптандыру/ қышқылдар мен негіздердің арасындағы реакцияға негізделген.

3. Оқыту міндеттері: Бейтараптандыру әдісінен алған теориялық білімдері мен титриметриялық талдаудың орындалу техникасына негізделе отырып тұз қышқылы, күкірт қышқылы және сілтілердің концентрлі ертінділерінен жұмысшы ертінділерін (титранттарды) дайындауды және оларды стандарттауды үйрену.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Эквиваленттер заңы дегеніміз не? Оның математикалық тендеуі .
2. Титриметрия әдісінің жіктелуі .
3. Титриметрия әдісінің негізі неде?
4. Стандартты ертінді, аликвотты бөлік, эквивалент нүктесі дегеніміз не?

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Химиялық пәндер кафедрасы	044-52/11
Тәжірибелік сабактарга арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 24беті

5. Титрлеу тәсілдері (тура, кері, орынбасу).

6. Индикаторлар дегеніміз не? Олардың кандай теориялары бар?

7. Бейтараптандыру әдісінде қолданылатын реакциялар (тұздар гидролизі, алкалиметрия, ацидиметрия).

5. Пәннің соңғы OH қол жеткізуіндегі формалары /әдістері/ технологиялары:

Кіші топтарда жұмыс, есеп шығару, зертх.жұмыс

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауга арналған бақылау түрлері: Ауызша сұрау, тестілеу

7. Әдебиет:

Негізгі:

1. Аналитикалық химия : оқу құралы / Қ. Н. Дәуренбеков, Л. А. Дильтабекова, Ж. Қ. Рысымбетова. - Алматы : ЭСПИ, 2023. - 268 бет. с

2. Чекотаева К.А. Аналитикалық химия: оқу құралы.- Қарағанды: Акнұр,2014.

3. Патсаев, Ә. Қ. Аналитикалық химия пәннің лабораториялық сабактарына арналған оқу - әдістемелік құралы: оқу-әдістемелік құрал /. - Алматы : Эверо, 2015. - 212 бет.

Қосымша:

- Шекеева К.Қ. Аналит. химия –оқу құралы. –Алматы: Эверо, 2014.
- Кудреева, Лейла Қадірсізқызы. Сапалық талдаудың теориялық негіздері : [Мәтін] : оқу құралы / Л. К. Кудреева, Ә. Қ. Тоқтабаева ; әл-Фараби атын. ҚазҰУ. - Алматы : Қазақ ун-ті, 2017. - 197, [1] б. - URL: <http://elib.kaznu.kz/book/3984>.

Электрондық ресурсы:

1. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Качественный анализ. Титриметрия [Электронный ресурс]: учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (39,9Мб). - М. :ГЭОТАР - Медиа, 2017.

2. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Аналитика - 1. Общие теоретические основы. Качественный анализ [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (44,3Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017

3. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Аналитика - 2. Количественный анализ. Физико-химические (инструментальные) методы анализа [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (43,1Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.

8. Бақылау:

1.Екіншілік стандартты ерітінділер дегеніміз:

А) титрі кез - келген зат өлшендісінен дайындалған ерітіндінің көмегімен анықталған ерітінді;

Б) технохимиялық таразыда өлшенген заттың өлшендісінен дайындалған ерітінді;

С) таза заттың өлшендісінен дайындалған ерітінді;

Д) титрі белгісіз ерітінді;

Е) титрі 1 стандарт бойынша анықталған ерітінді.

2. Титрант дегеніміз:

А) орта жасауға қабілетті ерітінді;

Б) титренетін ерітінді;

С) титрлейтін ерітінді;

Д) титрі белгісіз ерітінді;

Е) біріншілік стандартты ерітінді.

3. Бура (натрий тетрабораты) бастапқы зат ретінде қолданылатын титриметриялық анализ әдісі:

А) комплекснометриялық;

Б) гравиметриялық;

С) тұндыру;

Д) қышқылдық - негіздік;

Е) оксидиметрия.

4. Қышқылдық - негіздік титрлеу қисығы мына координаталар аралығында тұрғызылады:

А) pH- титрант көлемі;

<p>ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
Химиялық пәндер кафедрасы	044-52/11
Тәжірибелік сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 25беті

В) гидроксид иондарының концентрациясы -титрант көлемі;

С) титрант концентрациясы - титрант көлемі;

Д) талданатын ерітінді көлемі;

Е) анықталатын зат концентрациясы - титрант көлемі.

5. Ацидиметрия әдісінің титранттары:

А) NaOH, Ba(OH)₂;

В) HCl, H₂SO₄;

С) CH₃ COOH, HNO₃;

Д) Na₂CO₃;

Е) KOH, HCl.

6. Қышқылдардың титрін анықтауға қолданылатын заттың ерітіндісі:

А) калий перманганаты;

В) аммоний гидроксиді;

С) натрий гидроксиді;

Д) натрий тетрабораты;

Е) калий карбонаты.

7. Бірінші стандарт ретінде қышқылдың титрін анықтау үшін қолданады:

А) қымыздық қышқылы;

В) мыс купаросы;

С) аммиак;

Д) натрий тетрабораты;

Е) натрий хлориді.

8. Ацидиметрияда қолданатын негізгі индикатор:

А) фенолфталеин;

В) метилоранж;

С) фуксин;

Д) флюресцеин;

Е) эозин.

9. Титриметриялық   анализде   стандартты   ерітінді   дайындау   үшін   міндетті болмайтын талап:

А) зат ерітіндіде тұрақты болуы керек;

Б) зат үлкен эквивалент массада болуы керек;

С) заттың құрамы химиялық формуласына қатаң түрде сәйкес болуы керек;

Д) қатты қүйде сақтаған кезде зат тұрақты болуы керек;

Е) зат түссіз ерітінді түзуі керек.

№13 сабак

1. Тақырыбы: Тотығу-тотықсыздану титрлеу әдісі.. Перманганатометриялық титрлеу. KMnO₄ ерітіндісін дайындау және стандарттау. Темір(II) мөлшерін анықтау.

2. Мақсаты: Тотығу-тотықсыздану титрлеу әдісінің теориялық біліміне және алған дағдысына негізделе отырып, жұмысшы ерітінділерді (титрантты) дайындаі білу.

3. Оқыту міндеттері: Жұмысшы ерітіндісін стандарттау. Өлшеуіш колбаны белгісіне дейін ерітіндімен толтыру, өлшеуірді менискі бойынша нолдік белгісіне жеткізу. Аналитикалық таразыда дәл сынаманы өлшеу. Берілген концентрациядағы ерітінді дайындау.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Титриметриялық   талдауда   қолданылатын   тотығу-тотықсыздану реакцияларына қойылатын талаптар.

2. Тотығу-тотықсыздану әдістерін атап көрсетіндер.

3. Әр әдісте қолданылатын титранттарды және индикаторларды атандар.

4. Тотығу-тотықсыздану реакцияларының жылдамдығына әсер ететін факторлар.

5. Тотығу-тотықсыздану титрлеу әдісінде қолданылатын индикаторлар.

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Химиялық пәндер кафедрасы	044-52/11
Тәжірибелік сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 26беті

6. Калий перманганатының титрленген ерітіндісін қалай дайындауды? Оны стандарттау үшін қандай заттар қолданылады?

7. Натрий оксалатын калий перманганатымен титрлеу жағдайлары.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізуіндегі негізгі формалары /әдістері/ технологиялары:

Кіші топтарда жұмыс, есеп шығару, зертх.жұмыс

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: Ауызша сұрау, тестілеу

7. Әдебиет:

Негізгі:

1. Аналитикалық химия : оқу құралы / Қ. Н. Дәуренбеков, Л. А. Дильтабекова, Ж. Қ. Рысымбетова. - Алматы : ЭСПИ, 2023. - 268 бет. с

2. Чекотаева К.А. Аналитикалық химия: оқу құралы.- Қарағанды: Ақнұр,2014.

3. Патсаев, Ә. Қ. Аналитикалық химия пәннің лабораториялық сабактарына арналған оқу - әдістемелік құралы: оқу-әдістемелік құрал /. - Алматы : Эверо, 2015. - 212 бет.

Қосымша:

- Шекеева К.Қ. Аналит. химия –оқу құралы. –Алматы: Эверо, 2014.
- Кудреева, Лейла Қадірсізқызы. Сапалық талдаудың теориялық негіздері : [Мәтін] : оқу құралы / Л. К. Кудреева, Ә. Қ. Тоқтабаева ; әл-Фараби атын. ҚазҰУ. - Алматы : Қазақ ун-ті, 2017. - 197, [1] б. - URL: <http://elib.kaznu.kz/book/3984>.

Электрондық ресурс:

1. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Качественный анализ. Титриметрия [Электронный ресурс]: учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (39,9Мб). - М. :ГЭОТАР - Медиа, 2017.

2. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Аналитика - 1. Общие теоретические основы. Качественный анализ [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (44,3Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017

3. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Аналитика - 2. Количественный анализ. Физико-химические (инструментальные) методы анализа [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (43,1Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.

8. Бақылау:

1. Totyfu - totyksyzdanu titrleue әдісіне жатпайды:

- A) броматометрия;
- B) алкалиметрия;
- C) перманганатометрия;
- D) дихроматометрия;
- E) иодометрия.

2. Оксидиметрия әдісінің жұмысшы ерітінділері:

- A) қышқылдардың ерітінділері;
- B) тек қана totyksyzdanдырығыштардың ерітінділері;
- C) тек қана totyktaryғыштардың ерітінділері;
- D) сілтілердің ерітінділері;
- E) totyktaryғыштар мен totyksyzdanдырығыштардың ерітінділері.

3. Totyfu - totyksyzdanдыру titrleueүнің негізінде жатқан реакция:

- A) гидролиз;
- B) ыдырау;
- C) бейтараптау;
- D) totyfu - totyksyzdanu;
- E) алмасу.

4. Редокс - индикаторды көрсетіндер:

- A) метил кызыл;
- B) фенилантранил қышқылы;

<p>ОНТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>	
Химиялық пәндер кафедрасы		044-52/11
Тәжірибелік сабактарга арналған әдістемелік нұсқаулар		32 беттің 27беті

С) эриохром қара Т; ;

Д) п - Нитрофенол;

Е) фенолфталеин.

5. Перманганатометриядағы

қымыздық

қышқылдының

эквиваленттік

факторы:

А) 1/3;

В) 1;

С) 1/5;

Д) 1/4;

Е) 1/2

6. Дихроматометрия әдісінің титранты:

А) CrC₁₃;

Б) KMnO₄;

С) KI;

Д) K₂Cr₂O₇;

Е) K₂CrO₄.

7. Тотығу - тотықсыздану реакциясы тепе - теңдік константасының үлкен мәнін көрсетеді:

А) реакция жүрмейді;

Б) тепе - теңдік солға ығысқан және реакция іс жүзінде аяғына дейін жүрмейді;

С) реакция жүру баяу жүреді;

Д) реакция өте тез жүреді;

Е) тепе - теңдік оңға ығысқан және реакция іс жүзінде аяғына дейін жүреді.

8. Платина электроды индикатор электроды қызметін аткарады:

А) тотығу - тотықсыздану реакциясында;

Б) бейтараптану реакциясында;

С) орынбасу реакциясында;

Д) тұндыру реакциясында;

Е) комплексті қосылыс тұзу реакциясында;

9. Стандартты тотығу - тотықсыздану редокс жұбындағы стандартты потенциал мына уақытта пайда болады:

А) тұрақты температурада;

Б) тұрақты көлемде;

С) тұрақты концентрацияда;

Д) тотығу - тотықсыздану реакциясына қатысатын заттардың активтілігі 1 моль/л тең болғанда;

Е) тұрақты қысымда.

10. Тотығу - тотықсыздану реакциясы тепе - теңдік константасының үлкен мәні нені көрсетіді:

А) реакция өте тез жүреді;

Б) қарастырылып отырған жағдайда реакция жүрмейді;

С) тепе - теңдік солға ығысқан және реакция іс жүзінде аяғына дейін жүрмейді;

Д) реакция өте баяу жүреді;

Е) тепе - теңдік солға ығысқан және реакция іс жүзінде аяғына дейін жүрмейді.

№14 сабак

1. Тақырыбы: Тұндыру титрлеу әдісі. Жіктелуі

2. Мақсаты: Студент тұндыру титрлеу әдісін тұнбалы реакцияларға негізделе отырып білуі қажет. Әдісте анықталатын зат эквивалент нұкtesінде толықтай тұнбаға айналады.

<p>ОНТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ АҚ</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
<p>Химиялық пәндер кафедрасы</p>	<p>044-52/11 32 беттің 28беті</p>
<p>Тәжірибелік сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар</p>	

3. Оқыту міндеттері: Жұмысшы ерітіндісін стандарттау. Өлшеуіш колбаны белгісіне дейін ерітіндімен толтыру, өлшеуірді менискі бойынша нолдік белгісіне жеткізу. Аналитикалық таразыда дәл сынаманы өлшеу. Берілген концентрациядағы ерітінді дайындау.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Тұнба тузу әдісі неге негізделген?
2. Тұнба тузу әдісінде қолданылатын реакцияларға қандай шарттар койылады?
3. Мор әдісінде қолданылатын жұмысшы ерітіндісін дайындау жолын түсіндір.
4. Күміс нитраты ерітіндісін қалай дайындауды.
5. Мор әдісінде қандай индикатор қолданылады және оның әсері неге негізделген?
6. Мор әдісінде қолданылатын бастапқы заттарды қалай алу қажет және оларды қалай дайындауды?
7. Мор әдісінде қандай реакциялар жатыр?
8. Мор әдісімен қандай заттарды анықтауға болады?
9. Мор әдісінде көлемдік түрде анықтағанда неліктен ерітіндінің ортасы қышқыл болмауы керек?
10. Күміс нитратын қалай сақтайды?

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізудің негізгі формалары /әдістері/ технологиялары:

Кіші топтарда жұмыс, есеп шығару

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: Ауызша сұрау, тестілеу

7. Әдебиет:

Негізгі:

1. Аналитикалық химия : оқу құралы / Қ. Н. Дәуренбеков, Л. А. Дильдабекова, Ж. Қ. Рысымбетова. - Алматы : ЭСПИ, 2023. - 268 бет. с
2. Чекотаева К.А. Аналитикалық химия: оқу құралы.- Қарағанды: Ақнұр,2014.
3. Патсаев, Ә. К. Аналитикалық химия пәнінің лабораториялық сабактарына арналған оқу - әдістемелік құралы: оқу-әдістемелік құрал /. - Алматы : Эверо, 2015. - 212 бет.

Қосымша:

1. Шекеева К.Қ. Аналит. химия –оқу құралы. –Алматы: Эверо, 2014.
2. Кудреева, Лейла Қадірсізқызы. Сапалық талдаудың теориялық негіздері : [Мәтін] : оқу құралы / Л. К. Кудреева, Ә. Қ. Тоқтабаева ; әл-Фараби атын. ҚазҰУ. - Алматы : Қазақ ун-ті, 2017. - 197, [1] б. - URL: <http://elib.kaznu.kz/book/3984>.

Электрондық ресурс:

1. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Качественный анализ. Титриметрия [Электронный ресурс]: учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (39,9Мб). - М. :ГЭОТАР - Медиа, 2017.
2. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Аналитика - 1. Общие теоретические основы. Качественный анализ [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (44,3Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017
3. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Аналитика - 2. Количественный анализ. Физико-химические (инструментальные) методы анализа [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (43,1Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.

8. Бақылау:

1. Тұндыру титрлеу әдісінде қандай реакцияларды пайдаланады:

  - A) тотығу- тотықсыздану
  - B) бейтараптау
  - C) кешен тұзу
  - D) ерімейтін қосылыстың түзілуіне әкелетін реакциялар

<p style="text-align: center;">ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ</p> <p style="text-align: center;">«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p style="margin-top: -10px;">SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
Химиялық пәндер кафедрасы	044-52/11
Тәжірибелік сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 29беті

Е) еритін қосылыстың түзілуіне әкелетін алмасу реакциялары

2. Тұндыру титрлеуінің негізіне жататын реакциялардың шарты:

A) түзілген тұнбалар аморфты болуы керек

B) аса қаныққан ерітінді түзілуі керек

C) тұнба түзілмеуі керек

D) реакция қайтымды болуы керек

E) түзілген тұнбалар аморфты болмауы керек

3. Фольгард әдісінің негізінде қандай процесс жатыр:

A) $\text{Ag}^+ + \text{Br}^- = \text{AgBr}$

B) $\text{Ag}^+ + \text{I}^- = \text{AgI}$

C) $\text{Ag}^+ + \text{SCN}^- = \text{AgSCN}$

D) $2\text{Ag}^+ + \text{CrO}_4^{2-} = \text{AgCrO}_4$

E) $\text{Ag}^+ + \text{Cl}^- = \text{AgCl}$

4. Фаянс әдісі бойынша бромидтерді және иодидтерді анықтауда индикатордың ролін қандай зат атқарады:

A) индикаторсыз әдіс

B) $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_4$

C) $\text{NH}_4\text{Fe}(\text{SO}_4)_2 \cdot 12\text{H}_2\text{O}$

D) флюоресцеин, эозин E) крахмал

5. Мор әдісінде эквивалент нүктесін анықтауға қандай реакцияны пайдаланады:

A) $\text{Fe}^{3+} + 3\text{SCN}^- = \text{Fe}(\text{SCN})_3$

B) $\text{Ag}^+ + \text{CrO}_3 = \text{Ag}_2\text{CrO}_4$

C) $\text{Ag}^+ + \text{Cl}^- = \text{AgCl}$

D) $\text{Ag}^+ + \text{Br}^- = \text{AgBr}$

E) $\text{Ag}^+ + \text{I}^- = \text{AgI}$

6. Меркурометрия әдісіндегі титрант:

A) Hg_2Cl_2

B) $[\text{HgJ}_4]^{-2}$

C) $\text{Hg}_2(\text{NO}_3)_2$

D) HgJ_2

E) $\text{Hg}(\text{NO}_3)_2$

7. Адсорбциялық индикатор болып табылады:

A) мурексид

B) дифениламин

C) фенолфталеин

D) эриохром кара T

E) эозин

№15 сабак

1. Тақырыбы: Комплексонометрлік титрлеу. Ерітіндіден кальций мен магнийдің массасын бірге болғанда анықтау.

2. Мақсаты: Комплексон деп аталатын кейбір органикалық реагенттермен комплексті қосылыстартузетін иондарды анықтау реакцияларына комплексонометрия негізделген.

3. Оқыту міндеттері: Комплексонометрлік титрлеу фармацияда мырыш препараттарын: мырыштың сульфатын және оксидін; кальций препараттарын: хлоридін, глюконатын, кальций лактатын; магний сульфатын анықтауда қолданылады. Комплексонометрлік титрлеу сонымен қатар, суға талдау жасауда оның көрмектілігін анықтау үшін қолданылады.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Комплексонометриялық титрлеу әдісінің негізі неде?

2. Қандай комплексондардың түрлерін білесіз?

3. Комплексон III-тің құрылышын және катиондармен әрекеттесу реакциясын түсіндір.

4. Хелатометрлік титрлеудің қандай тәсілдерін білесіз?

<p>ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
Химиялық пәндер кафедрасы	044-52/11
Тәжірибелік сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 30беті

5. Комплексонометрлік титрлеу қисығын қандай шамалар арасындағы тәуелділікті сипаттайды?
 6. Комплексонометрлік титрлеу қисығын тұрғызуда қандай бөліктерді есептейді?

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізуіндегі формалары /әдістері/ технологиялары:

Кіші топтарда жұмыс, есеп шығару, зертх.жұмыс

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: Ауызша сұрау, тестілеу

7. Әдебиет:

Негізгі:

1. Аналитикалық химия : оқу құралы / К. Н. Дәуренбеков, Л. А. Дильдабекова, Ж. Қ. Рысымбетова. - Алматы : ЭСПИ, 2023. - 268 бет. с
2. Чекотаева К.А. Аналитикалық химия: оқу құралы.- Қарағанды: Ақнұр,2014.
3. Патсаев, Ә. Қ. Аналитикалық химия пәнінің лабораториялық сабактарына арналған оқу - әдістемелік құралы: оқу-әдістемелік құрал /. - Алматы : Эверо, 2015. - 212 бет.

Косымша:

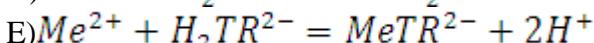
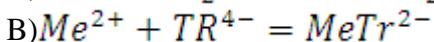
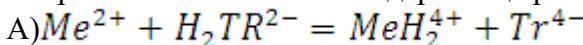
1. Шекеева К.Қ. Аналит. химия –оқу құралы. –Алматы: Эверо, 2014.
2. Кудреева, Лейла Қадірсізқызы. Сапалық талдаудың теориялық негіздері : [Мәтін] : оқу құралы / Л. К. Кудреева, Ә. Қ. Тоқтабаева ; әл-Фараби атын. ҚазҰУ. - Алматы : Қазақ ун-ті, 2017. - 197, [1] б. - URL: <http://elib.kaznu.kz/book/3984>.

Электрондық ресурс:

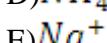
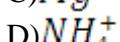
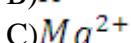
1. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Качественный анализ. Титриметрия [Электронный ресурс]: учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (39,9Мб). - М. :ГЭОТАР - Медиа, 2017.
2. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Аналитика - 1. Общие теоретические основы. Качественный анализ [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (44,3Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017
3. Харитонов, Ю. Я. Аналитическая химия. Аналитика - 2. Количественный анализ. Физико-химические (инструментальные) методы анализа [Электронный ресурс] : учебник / Ю. Я. Харитонов. - Электрон.текстовые дан. (43,1Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017.

8. Бақылау:

1. Трилон Б мен металл иондарының әрекеттесуіне қандай тендеу сәйкес:

2. Иондардың қайсысын комплексонометрлік әдіспен анықтауға болады:

3. Магний (II) ионын комплексонометрлік әдіспен анықтаудағы комплексон III эквиваленттік факторы:

A) 1/2

B) 1/6

C) 1/1

D) 1/4

E) 1/5

4. Комплексонометрлік титрлеу әдісінің индикаторы:

<p>OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
Химиялық пәндер кафедрасы	044-52/11
Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар	32 беттің 31беті

A)метилоранж

B)хромоген қара

C)дифениламин

D)лакмус

E)фенолфталеин

5.Трилон-Б-бұл:

A) H_3Y

B) H_4Y

C) Na_2H_2Y

D) NaH_3Y

E) Na_3HY

6.ЭДТА титрант ретінде қолданылады:

A)комплексонометрияда

B)ацидиметрия

C)перманганатометрияда

D)алкалиметрияда

E)иодометрияда

Химиялық пәндер кафедрасы

Тәжірибелік сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар

044-52/11

32 беттің 32беті